
DISKURZIVNI PRISTOP K PROBLEMU DOLOČNOSTI V SLOVENŠČINI

Kategorija določnosti je bila v slovenskih slovnicah iz konca 20. stoletja obravnavana predvsem s formalnega stališča, ne pa s stališča diskurza. Za njeno kompleksno prepoznavanje jo je treba natančno definirati diskurzivno, saj strukturalne analize ne dajejo zadostnega vpogleda v problematiko. Diskurzivno gledanje na problem določnosti v slovenščini osvetli primere rabe določnih oblik, ki na prvi pogled niso zajeti v definiciji »določno je, kar je že znano« – to so primeri anaforične ter deiktične rabe, ki vključujejo elemente, ki so dostopni tudi iz stvarnega konteksta. Hkrati pa opozori na velik razkorak, ki se v slovenščini pojavlja med govorjenim in zapisanim jezikom in ki je najverjetnejše vzrok za mnoge napake, ki se pojavljajo v primerih, kjer je treba izbirati med določno in nedoločno obliko.

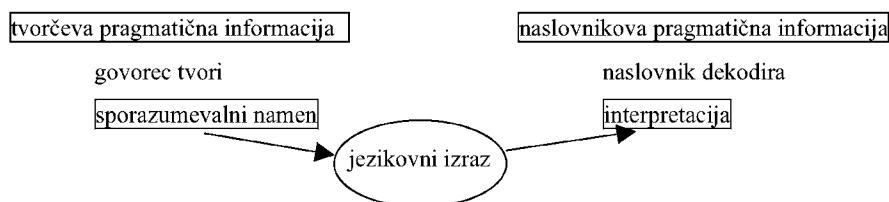
1 Uvod

Kategorija določnosti v slovenščini je na videz neproblematična kategorija. V zavesti jezikoslovcev, ki so se z njo ukvarjali, je ujeta v abstraktni »sistem jezika« z inherentnimi pravili. V zavesti običajnega uporabnika jezika pa je zreducirana na mnenje, da v slovenščini ni člena in da določno obliko izraža pripona *-i* v imenovalniku, in če gre za neživo, tudi v tožilniku ednine za moški spol – določeni vam vedo povedati, da kategorija sama ne obstaja. Uporabnik jezika je v pisnem izražanju ujet v formalna slovnična pravila, ki se ukvarjajo s predpisovanjem določne oziroma nedoločne rabe pridevnika in ki v spontanem govoru niso razločevalna. Razkorak med pisno in govorjeno podobo jezika je tolikšen, da se v pisnem jeziku zelo pogosto srečamo z odstopanjem od norme.

Kategorija določnosti pa je danes večkrat izpostavljena, ko gre bodisi za učenje jezika bodisi za prevajanje pri jezikih v stiku, kjer je določnost v enem jeziku bolj eksplisitno izražena kot v drugem. To uporabnikom povzroča težave. Zato bomo v nadaljevanju prikazali kategorijo določnosti v slovenščini v okviru diskurza. Kot temelj nam bo služila funkcionalna slovница C. S. Dika (1989), kjer diskurzivna obravnavana določnosti v grobem velja za vse jezike, razlika med njimi se kaže le v načinu izražanja. Vsak jezik ima določena sredstva za označevanje znanega, že omenjenega, dosegljivega v kontekstu, oziroma novega, neobstoječega v pragmatični informaciji in podobno.

2 Določnost v diskurzu

Diskurz, naj bo pisni ali govorjeni, nam v najširši možni definiciji pomeni besedilo v kontekstu izrekanja (prim. Adam 1992). Analizo diskurza bomo bolj kot na generativno-transformativni model, v okviru katerega se je pojavila v osemdesetih letih preteklega stoletja, navezali na kontekst pragmatike in funkcijске slovnice. Funkcijска paradigmа (Dik 1989: 4–7) pojmuje jezik kot rezultat socialne interakcije. Sporazumevanje poteka po naslednji shemi (po Diku 1989: 8):

Govorec in naslovnik med sporazumevanjem delita velik del pragmatične informacije. Ta je lahko splošna, situacijska ali kontekstualna. Splošna ali dolgoročna pragmatična informacija vsebuje informacije o dejanskih in umišljenih možnih svetovih. Situacijska pragmatična informacija je povezana z govorčevim in naslovnikovo percepcijo bitnosti ob sporazumevanju, kontekstualna informacija pa je po Diku povezana s sobesedilom. V nadaljevanju bomo za vse tri uporabljali izraz kontekst.

Sporazumevanje poteka sodelovalno: govorec tvori sporočilo, ki vsebuje sporazumevalni namen, katerega se naslovnik trudi dekodirati. Seveda morata oba upoštevati sodelovalna načela sporazumevanja (Grice 1975). Govorec oziroma tvorec naj bi predstavljal bitnosti na način, za katerega misli, da bodo naslovniku najlaže dostopne. Informacija, ki jo podaja, mora biti zadostna za naslovnika do te mere, da mu omogoča izbiro nanosnika, ki ga ima v mislih in ga opisuje govorec, med vsemi drugimi možnimi in potencialnimi nanosniki v sporazumevalni situaciji (Dik 1989: 185). Zato govorec opisuje nanosnika na ta način, da izključi vse ostale, ki ne ustrezajo opisu. Tvorec pa naj bi se trudil, da rekonstruira govorčev sporazumevalni namen.

Govorec oziroma tvorec naslovniku ne sme dati niti preveč niti premalo informacije (Grice 1975). Primera (1, 2):

(1)

Daj mi to!

(2)

Daj mi svinčnik, ki sem ga pozabil pri tebi prejšnji teden, ko sva skupaj delala domačo nalogo!

Če je diskurzivne informacije premalo, naslovnik ne bo mogel izbrati med možnimi nanosniki; v primeru (1) morajo biti izpolnjeni vsi pogoji v kontekstu oziroma situaciji, da naslovnik lahko identificira nanosnika, na katerega je tvorec pokazal s kazalnim zaimkom. Če pa je diskurzivne informacije preveč, bo to otežkočalo sporazumevanje (primer (3)):

(3)

Daj mi svinčnik, to je tisto, s čimer pišemo!

Seveda opis ne more temeljiti na naslovnikovih potrebah, ampak temelji na govorčevi oceni naslovnikovih sposobnosti, da iz dane informacije določi nanosnika. Če je nanosnik nekaj, o čemer govorec in naslovnik že govorita nekaj časa ali pa je povezan s kontekstom izrekanja, bomo o nanosniku rabili minimalno informacijo (primer (1)). Če pa je nanosnik v danem diskurzu še nov, potrebuje več informacij, da ga identificira (primer (2)). Primer (3) predstavlja v kontekstu pripadnikov naše civilizacije redundantno informacijo.

Včasih je za identifikacijo nanosnika potrebnih več informacij. V primeru (4) je očitno, da se besedna zveza »tisti svinčnik« lahko nanaša na več kot enega nanosnika, v primeru (5) pa nanosnik za naslovnika ni dovolj jasen prav zaradi pomanjkanja širšega konteksta in govorec poda dodatne informacije:

(4)

- A: Prosim, daj mi tisti svinčnik.
B: Kateri svinčnik?
A: Tistega rdečega na stojalu.
B: Izvoli.

(5)

- »Kaj pa je to?« je radovedno vprašal Šaš in pokazal tank.
»Tank,« je odgovoril Drejček.
»Kaj pa je tank?«
»Tank je orožje,« je odgovoril Drejček. »Spredaj sta top in strojnica, zadaj motor, notri pa vojaki. Vojaki streljajo: Bum! Bum! Bum!«

Vid Pečjak, 1992: *Drejček in trije marsovčki*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Na splošno obstajata dve vrsti rabe izrazov v diskurzu:

1) oblikovanje nanosnika

Govorec rabi izraz I, da omogoči naslovniku oblikovanje mentalne predstave o vsebini izraza (primer (5) zgoraj).

2) identifikacija nanosnika

Govorec rabi izraz I, da naslovniku pomaga identificirati nanosnika, ki je na nek način govorcu že dosegljiv v kontekstu izrekanja (primera (2) in (4)), bodisi da je dostopen v sobesedilu (anaforično dosegljiv) ali v sotvarju (deiktično dosegljiv).

Posledično lahko govorimo o oblikovalnem oziroma identifikacijskem nanašanju. Za prvo so tipični nedoločni izrazi, za drugo pa določni. Če pogledamo primer (6), gre najprej za uvajanje, potem pa za identifikacijo nanosnika:

(6)

Včeraj sem na našem vrtu videl črno mačko. Danes sem **jo / mačko / to mačko/ to žival** spet opazil.

Informacije za oblikovanje oziroma identifikacijo nanosnikov naslovnik dobiva iz širšega ali ožjega konteksta sporazumevanja: iz »dolgotrajne« pragmatične infor-

macije ali trenutne situacije, ki jo naslovnik zazna s čuti (primer (7)) ali jo izpelje iz sobesedila (primer (8)):

(7)
Vidiš moškega v zelenem puloverju?

(8)
Hotel sem odpreti vrata, pa nisem mogel najti ključa.

Povezanost pojmov v primeru (8) lahko razlagamo s samostalniško asociativno anaforo, ker vemo, da pri odpiranju (odklepanju) vrat običajno rabimo tudi ključ, pri anafori v primeru (9) pa gre za konceptualno anaforo (gl. tudi Riegel, Pellat in Rioul 1994).

(9)
Našo mačko je povozil avto. Nesreča ji je pustila nepopravljive posledice.

Oblikovanje in identifikacija nanosnika v diskurzu se odslikujeta v različnih rabah: splošni ali generični (primer (10)) in posebni, ki se deli na specifično in nespecifično. Specifična raba označuje nanosnike, ki se jih da identificirati kot določljive v situaciji (primer (11)), primer si lahko zamišljamo kot odgovor na vprašanje *Kje je moj pes?* ali podobno, vsekakor gre za bitnost, ki je tema govorne izmenjave. Pri nespecifični rabi pa se nanosnik nanaša na katero koli bitnost, ki izpolnjuje pogoje iz opisa (primer (12)).

(10)
Pes je človekov najboljši prijatelj.

(11)
Tvojega psa sem videl na vrtu.

(12)
Na vrtu sem videl psa (enega psa).

Zgornja shema je prisotna v vseh jezikih. V nadaljevanju si bomo ogledali, kako se shema ustrezno oziroma neustrezno uresničuje v slovenskih diskurzih. V primerih spodaj je prikazana ustrezna (primer (13)) oziroma neustrezna (primer (14)) raba elementov za izražanje določnosti (podčrtala M. S. B.):

(13)
Do nedavnega je veljalo, da je otok Cres drugi največji jadranski otok, najnovejša menjena pa so pokazala, da sta otoka Cres in Krk povsem enaka po površini – 405,78 km². /.../ Razgibani relief ter prehod iz submediteranske v mediteransko klimo sta povzročila pestrost rastlinskega sveta. Tako lahko na Cresu najdemo kar 1300 različnih vrst /.../

Najsevernejše ležeča gnezdišča beloglavega jastreba v Evropi najdemo na strmih stenah vzhodne strani otoka Cresa. /.../ Z malo sreče in potrpljenja jih lahko opazujemo v živo, najpogosteje pa lahko nanje naletimo na območju od Belija do Beleja. Čudovito je opazovati njihov mirni let v njihovem naravnem okolju. Ta mrhovinar, ki lahko doživi spoštljivo starost do petdeset let, izleže po eno jajce na leto.

Jure Čeh: Cres in Lošinj (Kraljestvo beloglavega jastreba). *Gea*, avgust 1999. 19.

Besedna zveza *razgibani relief* je določna, ker je povezana z bitnostjo *Cres*. Prav tako je *beloglavi jastreb*, ko enkrat postane tema besedila, predstavljen z diskurzivno določimi izrazi: *njihov mirni let* in *ta mrhovinar*.

(14)

Tom Ford, devetintridesetletni »komercialni umetnik«, kakor si pravi sam, se je rodil v Austinu v Teksasu, od koder si je želel čim prej oditi. Postal je igralec (slab), a ga je igralška šola naučila prepričljivosti, nato pa je preseljal na newyorško šolo oblikovanja in študiral arhitekturo. Bila je preresna zanj, a ga je naučila razumeti, zakaj so potrební vrata, kopalnice in kuhinje. Kar se je naučil, je prenesel na modo. /.../ Odtlej ima vedno več dela in – dobička.

Lep, bogat, slaven poslovnež bedi nad svojo podobo enako skrbno kakor nad svojimi podjetji.

Svet so ljudje: Kar je bilo nekoč dobro, bo dobro v prihodnosti. *Delo*, marec 2001.

V primeru (14) bi morali biti podčrtani pridevniki v določni obliki, saj se nanašajo na osebo, ki je bila predhodno vpeljana v besedilo. Zgornji primer je le eden od mnogih, kjer je raba nenormativna. Vzroke zanjo si bomo ogledali v nadaljevanju.

3 Izrazna sredstva za določnost

Določnost je kategorija, ki je povezana s samostalniško besedno zvezo in je univerzalna za vse jezike:

Določnost je pogojena z nesemantičnimi faktorji. Na eni strani gre za diskurzivne pogoje: določni samostalniki so povezani z dano informacijo – s tem, za kar govorec lahko sklepa, da je v naslovnikovi zavesti. Nedoločni samostalniki so povezani z novo informacijo, za katero govorec meni, da ni v naslovnikovi zavesti. (Frawley 1992: 75. Prev. M. S. B.)

V diskurzu so vedno določni/-a:

a) lastna imena

Imeni Cres in Lošinj v zgornjem besedilu lahko v našem civilizacijskem prostoru nemudoma povežemo s pripadajočo bitnostjo (otok v Jadranu), prav tako nam je jasno, da je Tom ime, pisano z veliko začetnico.

b) osebni zaimki

Tudi zaimki so vedno diskurzivno določni: *jaz* – govoreči, *ti* – ogovorjeni (rabljena deiktično), *on* – neudeleženi (rabljen je lahko deiktično, pa tudi anaforično, če povzema prej omenjenega nanosnika). Osebni zaimki nimajo nedoločnega para.

c) svojilni pridevniki in zaimki

Svojilni pridevniki in pridevniški zaimki so povezani z lastnimi imeni in osebnimi zaimki, iz katerih so izpeljani, in kot taki vedno anaforični, saj posredno povzemajo že omenjenega nanosnika.

č) kazalni zaimki

Ti so deiktično ali anaforično določeni v kontekstu in kot taki vedno določni.

V besedilu pa so lahko določni ali nedoločni:

a) samostalniki

Glede na zgornjo shemo ločimo splošno in posebno rabo, posebna pa se deli še na specifično in nespecifično in glede pripadnost eni od teh rab je samostalnik v določni oziroma nedoločni obliki. Zaradi odsotnosti člena v slovenščini samostalnik brez določil lahko nastopa v vseh treh vlogah. Po Toporišiču (1976 in 2000) so sicer samostalniki kot taki vedno določni, nedoločnost je posebej izražena. A glede na predpostavko, da se določnost uresničuje na ravni diskurza, ne moremo govoriti o določnih samostalnikih samih po sebi – to kategorijo dobijo šele v diskurzu. Če pa pogledamo zgornje primere ((10), (11), (12)), tudi ni nujno, da za izražanje nedoločnosti uporabimo *en* ali *nek*, predvsem če gre za splošno rabo. Kodiranje določnosti samostalnika v slovenščini poteka na pridevnih in na pridevniških zaimkih.

b) vprašalni samostalniški zaimki

V diskurzu se z njimi lahko sprašujemo po določnem ali nedoločnem nanosniku (primer (15)):

(15)

Kdo je bil to? – Ah, en prijatelj. / Tone. A ga nisi spoznal?

c) pridevniki (lastnostni ali kakovostni)

Pri lastnostnih pridevnikih v imenovalniku moškega spola ednine za živo in imenovalniku in tožilniku moškega spola za neživo je določna oblika označena z *-i*, nedoločna pa *-i* nima. Ta kategorija je v redkih izjemah prisotna skozi vso paradigm – *velik* : *vélki* (pogovorno: tavélk, tavélka), *majhen* : *mali* (pogovorno: tamal), pa še primeri, kjer je v določni obliki en *-j* več tudi v ženskem in srednjem spolu: *skorajšen* – *skorajšnji*, *precejšen* – *precejšnji*. Vprašalni zaimek *kakšen* zahteva nedoločeno, *kateri* pa določno obliko. Praksa pogovornega jezika je razvidna iz primera (16 a)), zapisani približek pa iz (16 b)):

(16)

- a) Daj mi ta rdeč nož!
- b) Daj mi rdeči nož!

č) vrstni pridevniki

Ti so v slovenski slovnici dobili naslednjo klasifikacijo »vrstni pridevniki so vedno določni«, »svojilni pridevniki so vedno nedoločni« (Bajec, Kolarič in Rupel 1956: 119), »svojilni pridevniki so vedno določni, a imajo nedoločno obliko« (Toporišič 1976 in 2000).

Vrstni pridevniki pa v samostalniški besedni zvezi ne igrajo vloge deiktičnega ali anaforičnega povzemanja, na podlagi katere lahko govorimo o določnosti, pač pa so del stalne besedne zvez. V diskurzu se lahko samostalniške besedne zveze, ki vsebujejo vrstni pridevnik, pojavljajo v nedoločni (primer (17)) ali določni (primer (18)) obliki:

(17)

Kupil je nov športni avto.

(18)

Njegov novi športni avto je boljši od mojega.

To ugotavlja tudi Ada Vidovič Muha: »Vrstni pridevniki se ne morejo pojavljati kot besedilni aktualizatorji /.../, tvorijo lahko samo stalno (frazeloško) besedno zvezo.« (Vidovič Muha 1996: 124.)

Nedoločni so v jeziku nedoločni zaimki (nekaj primerov v (19 a–c)):

(19)

- a) Neki človek se je obrnil za mano.
- b) Vsak teden pride.
- c) Kateri koli rezultat bo dober.

4 Obravnava določnosti pri slovenskih piscih ob koncu 20. stoletja v odnosu do uporabnika

Spodaj po Vincenotu (1975: 150) navajamo shemo, ki so je običajno deležni uporabniki v procesu izobraževanja:

NEDOLOČNA OBLIKA

– Pridevnik v funkciji povedkovega določila:

Ta pregovor je star. Takrat sem bil še mlad.

– Pridevnik, ki sledi prideviškim zaimkom *vsak* in *nek, neki*:

Vsak pameten človek to razume.

Nek(i) dober človek ji je pomagal zamenjati predrto zračnico.

– Pridevnik, ki sledi mernemu prislovu:

Bil je kar dober.

Bil je ves rdeč od sonca.

DOLOČNA OBLIKA

– Pridevnik sledi kazalnemu zaimku:

Spet je prišel ta črni maček!

– Pridevnik sledi svojlnemu zaimku:

Posodil mi je svoj novi avto.

– Pridevnik sledi celostnemu zaimku *ves*:

Ves ljubi dan dela.

To shemo se sicer da utemeljiti z diskurzivno teorijo, a temelji na formalnih kriterijih. Tudi Toporišičeva *Slovnica* (1976 in 2000) se na splošno ravna po istih kriterijih. Že v razpravi iz leta 1978 pojasnjuje, da kategorija določnosti v slovenščini velja za samostalnike in pridevnike, da pa bi jo bilo treba razširiti še na druge besedne vrste. Pri samostalniku, kjer bi pričakovali, da se v tradicionalni slovnici kodira določnost, pri Toporišiču beremo: »Preostale kategorije, skupne več besednim

vrstam, npr. določnost, so obdelane pri ustreznih besednih vrstah.« (Toporišič 2000: 273.)

Določnost je obravnavana pri pridevnikih:

Velika posebnost lastnostnega pridevnika je oblikoslovno izražanje kategorije določnosti. Glede na možnost izražanja nedoločnosti in določnosti z različnimi morfemi se pridevniki delijo na tri skupine: v prvi so tisti, ki imajo nedoločno in določno obliko, v drugi tisti s samo nedoločno obliko in v tretji oni s samo določno obliko: 1. *mlad – mladi* /.../; 2. *bratov, sestrin, bukov*; 3. *slovenski, jelenji, lepši*. Pridevniki kot taki so pod 1. nedoločni, pod 2. in 3. določni. (Toporišič 2000: 320.)

O določnosti govorí še v okviru istovetenjske določitve pomenske podstave stavka, ki temelji na semantičnih in ne formalnih kriterijih (Toporišič 2000: 494) – tu navaja člen *ta* iz neknjižnega pogovornega jezika. Prav z obstojem oziroma izvorom člena v slovenščini so se jezikoslovci ukvarjali največ, predvsem v diachroniji (prim. Kolarič 1961 in Orožen 1972), kar je pri Toporišiču omenjeno še v poglavju Slovenski jezik v času: »Slovenski samostalniki so določni, njihova nedoločnost se izraža z *neki*.« (Toporišič 2000: 770.)

V grobem vidimo, da gre tudi pri Toporišiču za povzemanje kriterijev prejšnjih slovinic – za določanje določnosti je na eni strani merilo oblikovno (pripona *-i*), na drugi pa vsebinsko. Taka rešitev za uporabnika ni idealna. Poleg tega pridevnška določnost v diskurzivni teoriji ne obstaja sama po sebi, ampak šele v realizaciji v diskurzu v okviru samostalniške besedne zvezne.

Po drugi strani pa je v slovenščini velika razlika med pisnim in govorjenim diskurzom. Iz osrednjih nezbornih govorov je pripona *-i* za določnost tako rekoč izginila, nadomešča jo »člen« *ta*. Zaradi odsotnosti povezav med govorjenim in zapisanem se v pisnem diskurzu pogosto pojavljajo kršitve zgornjih, v slovnicah uveljavljenih pravil (primera (20) in (21)):

(20)

Nato si je oblekla svoj volnen plašč, rokavice in šal. Vili je že imel svoj krvnen kožušček že na sebi.

Vilma in zima. Prev. Barbara Končar.

(21)

Na dunajski razstavi je mogoče videti tudi Moj portret, njen najbolj znan avtoportret.

M. Ilič: Tamara de Lempicka na Dunaju: za petami mode, tudi danes. *Delo*, 30. 9. 2004.

V primerih (20) in (21) ni upoštevano dejstvo, da svojilnemu zaimku sledi določna oblika pridevnika, ker gre za anaforično povzemanje. A v časopisih in tudi v zbornišem govoru je neraba določne oblike za kazalnimi in svojilnimi zaimki precej pogosta. Praksa kaže, da rojeni govorci marsikdaj oklevajo, kaj zapisati, če se pravil niso naučili v šoli.

5 Sklep

Kategorija določnosti v slovenščini ima res malo razlikovalnih položajev, kjer pride do izraza določna oziroma nedoločna oblika, a je kljub temu utemeljena v okviru diskurza. Poleg tega je med govorjenim jezikom, kjer se določnost kodira s »členom«, in zapisanim besedilom taka razlika, da rojeni govorci niso prepričani, katero obliko morajo uporabiti, če se tega niso naučili v šoli. Na to kažejo tudi primeri, kjer se opaža odstopanja glede na predpisano normo. Glede na slednje bi se lahko vprašali, ali je kodiranje kategorije določnosti v pisnem jeziku pri rojenih govorcih sploh še sistemsko relevantno na način, ki je opisan v slovenskih slovnicah in priročnikih.

Literatura

- Adam, Jean-Michel, 1992: *Textes: les types et les prototypes*. Pariz: Nathan Université.
- Bajec, Anton, Kolarič, R. in Rupel, M., 1956: *Slovenska slovница*. Ljubljana.
- Bajec, Anton, 1972: Relativa in indefinita v slovenščini. *VIII. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture*. 24–34.
- Dik, Simon C., 1989: *Theory of Functional Grammar*. Dordrecht: Foris.
- Frawley, William, 1992: *Linguistic Semantics*. Hillsdale, New Jersey, Hove, London: Lawrence Erlbaum Associates.
- Grice, Paul, 1975: Logic and conversation. Cole, P. in Morgan, J.: *Syntax and Semantics 3: Speech Acts*. New York: Academic Press. 41–58.
- Kolarič, Rudolf, 1961: Določni in nedoločni spolnik v slovenščini. *Jezik in slovstvo* 7/2. 40.
- Levinson, Stephen, 1983: *Pragmatics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Orožen, Martina, 1972: K določnemu členu v slovenščini. *Slavistična revija* 20/1. 105–114.
- Reboul, Anne in Moeschler, J., 1998: *Pragmatique du discours*. Pariz: Armand Colin.
- Riegel, Martin, Pellat, J. C. in Rioul, R., 1994: *Grammaire méthodique du français*. Pariz: PUF.
- Toporišič, Jože, 1978: Imensa določnost v slovenskem knjižnem jeziku. *Slavistična revija* 26/3. 287–304.
- Toporišič, Jože, 1981: *Nova slovenska skladnja*, Ljubljana: DZS.
- Toporišič, Jože, 1984: *Slovenska slovница*. Maribor: Obzorja.
- Toporišič, Jože, 2000: *Slovenska slovница*. Maribor: Obzorja.
- Van Valin, Robert in La Polla, R., 1997: *Syntax: structure, meaning and function*. Cambridge: Cambridge Textbooks in Linguistics.
- Vidovič Muha, Ada, 1996: Določnost kot besedilna prvina v slovničnem opisu slovenskega jezika. *SSJLK: J. Kopitar in njegova doba*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- Vincenot, Claude, 1975: *Essai de grammaire slovène*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Viri

Delo, marec 2001 in september 2003.

Gea, februar 1999.